

Громадські інститути в таких країнах, на думку дослідників, стимулюють лише збагачення еліт, які контролюють доступ до цих інститутів, - це так звані екстрактивні інститути (англ. extractive institutions) [3].

Таким чином, економічний розвиток суспільства неможливий без випереджаючого політичного розвитку, тобто без становлення загальнодоступних політичних інститутів.

Література.

1. Богоявленська Ю.В. Еволюція інституціональної теорії в контексті трансформації сучасних економічних систем: Монографія / Ю.В. Богоявленська, К.С. Шапошников. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 550 с.

2. Манцуров І.Г. Інституційне планування в системі державного регулювання економіки : [монографія] / І.Г. Манцуров. – К.: НДЕІ, 2011. – 655 с.

3. Besley T., and Persson T. (2009). State Capacity, Conflict and Development, *Econometrica*, Forthcoming. [Electronic resource]. – Access mode: <https://doi.org/10.3982/ECTA8073>.

4. Berr E., Combarrous F., and Rougier E. (2009). Too much consensus could be harmful: measuring the implementation of international financial institutions policies and their effects on growth, in Rochon L.-P. (Ed.) *Monetary policies and Financial stability*, London : [Electronic resource]. – Access mode: <https://ideas.repec.org/e/c/pei2.html>.

5. World Economic Forum [Electronic resource]. – Access mode: <https://ru.wikipedia.org>

6. The Corruption Perceptions Index / Transparency International [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.transparency.org/>.

7. Index of Economic Freedom / The Wall Street Journal & The Heritage Foundation [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.heritage.org/>.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

*Дудник О.В., к.е.н.,
Великоцька Н.О., студентка магістратури,
Харківський національний технічний університет
сільськогосподарства імені Петра Василенка*

В сучасному світі земельні ресурси, являються основою для ефективного функціонування народних господарств, але в залежності до якої галузі суспільного виробництва вони відносяться, їх роль змінюється. Наприклад, для сільськогосподарського виробництва земля

є головним засобом виробництва, без якого дана діяльність не можлива, а її якісні характеристики безпосередньо впливають на рівень отриманих результатів та взагалі спеціалізацію діяльності.

Це основне вирішальне засіб виробництва матеріальних благ. За висловом відомого англійського економіста Вільяма Петі, «праця є батько й активний принцип багатства, а земля його мати» [1].

Але яким би вічним засобом виробництвом земля не була при правильному і раціональному її використанні, вона однаково залишається обмеженою у просторі та її неможливо відновити штучно, а тому втручання влади є необхідним.

Земельні ресурси України є одним із найвагоміших економічних активів держави, унікальним за своїми властивостями. Вони забезпечують функціонування економіки та суспільства, є надійною основою соціально-економічного розвитку країни. Проте нинішнє їх використання пов'язане із значними проблемами, які виникли через порушення економічної рівноваги і співвідношення між площами ріллі, природних угідь, лісових і водних ресурсів. Теперішній рівень використання земель в Україні настільки критичний, що подальша деградація потенціалу земельних ресурсів може мати катастрофічні наслідки [2].

Державне регулювання земельних відносин – це об'єктивна необхідність, що зумовлена особливою багатоцільовою роллю землі, її природною обмеженістю і незамінністю. Згідно чинного законодавства, воно направлене на організацію раціонального використання землі і охорону, шляхом впровадження певних норм і правил володіння, використання і розпорядження земельними ресурсами країни. При цьому чітко виокремлюються два рівні такого регулювання:

1. Державний рівень регулювання – орган влади, який має територіальне верховенство щодо всіх земель незалежно від форм власності. В цьому випадку застосовуються законодавчі і нормативні актах, які підлягають обов'язковому виконанню;

2. Господарський рівень регулювання – земля виступає об'єктом управління для державних органів, тобто земельні ділянки надаються фізичним та юридичним особам, які ведуть облік, оцінку, охорону земель і ін.

Правовою основою регулювання земельних відносин є Земельний кодекс України та закони «Про власність», «Про форми власності на землю», «Про землеустрій», «Про охорону земель», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», тощо.. Ці

закони виступили підґрунтям для таких форм власності, як державна, приватна і колективна.

У державній власності знаходяться всі землі України. В цьому випадку землі належать як громадянам так і державі. Винятком є землі передані у приватну і колективну власність.

У приватній власності перебувають землі котрі належать приватним землевласникам, які отримали земельні ділянки від місцевих рад, у спадщину та ін.

При колективній власності землі належать колективним сільськогосподарським підприємствам.

Державне регулювання земельних відносин зорієнтовано на :

– охорону навколишнього середовища та використання природних ресурсів;

– забезпечення громадських і державних потреб;

– раціональне використання земельних ресурсів;

– забезпечення захисту і безпеки країни;

– організацію максимальної зайнятості населення.

Проведення на території країни земельної реформи, стала основою державної політики у сфері земельних відносин, які направлені на забезпечення удосконалення земельних відносин, а також перехід до нового земельного ладу.

На правовому рівні, ці відносини розглянуті в ст.2 Земельного кодексу України, в якій зазначено, що земельні відносини обмежуються лише суспільними відносинами щодо володіння, користування і розпорядження землею, які утворюють основу права власності на землю [3]. За інформацією Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на сьогодні відповідно до пункту 15 розділу X «Перехідні положення «Земельного кодексу України» до 1 січня 2019 року діє мораторій на купівлю-продаж сільськогосподарських земель, умовою зняття якого є набрання чинності Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення». Та на даний час, проект закону перебуває на стадії доопрацювання та узгодження з представниками громадських організацій аграрного сектора [4].

Загалом варто зазначити, що регулювання ефективного використання земель є досить складним, що спонукає до залучення різних регуляторів, таких як земельний податок, оренду плату, оподаткування операцій із земельними ділянками, введення нормативів землеробства, штрафи, кредитна підтримка землекористувачів тощо. А для підвищення результативності земельної реформи в Україні є продовження процесу з юридичного оформлення землеволодіння та розробка ефективних економічних механізмів землекористування.

Література.

1. The Economic Writings of Sir William Petty [Electronic resource]. – Access mode: <https://oll.libertyfund.org/titles/petty-the-economic-writings-of-sir-william-petty-2-vols>
2. Панас Р.М. Моніторинг використання земельного фонду України за роки її незалежності / Р.М. Панас // Геодезія, картографія і аерофотознімання. – 2013. – Вип. 77. – С. 9-13.
3. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
4. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://land.gov.ua/icat/rynok-zemel/>
5. Мазнев Г. С. Планування фінансового забезпечення інноваційних агротехнологій в умовах різного фінансового стану підприємств / Г.С. Мазнев, О.В. Дудник // Вісник ХНТУСГ. – 2015. – Вип. 161. – С. 60-73.

УДОСКОНАЛЕННЯ БЛОКУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІННИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

***КОЛЕСНИК В.Г., КРИВИЧ А.І., СТУДЕНТИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Сучасне господарювання вимагає від аграрних підприємств відповідності технологічної, виробничої, організаційної структури. Невідповідність якої призвела до реструктуризації підприємства, що призвело до зміни його структури. Загальну структуру створює сукупність усіх виробничих, невиробничих та управлінських підрозділів підприємства.

Виробнича структура підприємства складається з підрозділів, де виконуються виробничі процеси створення продукції. Галузева структура виробництва залежить від таких факторів: рівня спеціалізації та кооперування на виробництві; рівня впровадження досягнень науково-технічного прогресу; розвитку електрифікації, механізації та автоматизації виробництва; наявності природних ресурсів та корисних копалин; суспільно-політичних умов та геополітичного становища держави; кліматичних умов та розвитку транспорту; росту матеріального і культурного рівня населення [1].

* Науковий керівник – Сагачко Ю.М., к.е.н.